

GEMEENSCHAPPELIJK BERICHT *d.d.* 13 december 2018

Geachte Confrater,
Geachte mevrouw,
Geachte heer,

**Betreft: Strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme
– beperking van het gebruik van contanten**

I. De nieuwe wetgeving

De wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (hierna de AWW) stelt **twee** beperkingen aan het gebruik van contanten:

1. **Artikel 66** verbiedt de betaling in contanten van de prijs van de verkoop¹, van een **onroerend goed**, die enkel kan worden vereffend door middel van overschrijving of cheque. Dit verbod, geldt zowel voor de verkoper als de koper, ondernemer of consument². Dit artikel voorziet in de verplichting voor de notarissen en vastgoedmakelaars om de Cel voor Financiële Informatieverwerking (CFI) onmiddellijk (schriftelijk of elektronisch) op de hoogte te brengen van de niet-naleving van dit verbod.

2. Artikel 67

2.1 Algemeen principe: de betaling of schenking in contanten is beperkt tot maximaal 3.000 euro (of de tegenwaarde ervan in een andere munteenheid) en dit, onafhankelijk van het totale bedrag, in het kader van een verrichting of een geheel van verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan.

Volgens de Memorie van Toelichting bij de AWW is dit het geval wanneer: *“De verrichtingen die cumulatief aan de volgende criteria beantwoorden, zullen waarschijnlijk samenhangende verrichtingen zijn:*

¹ = het totale bedrag dat de koper moet betalen en dat betrekking heeft op de aankoop en de financiering van dat onroerend goed, hierin inbegrepen de hieruit voortvloeiende bijhorende kosten.

² Consument: iedere natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden buiten het kader van zijn commerciële, industriële of ambachtelijke activiteit of een vrij beroep

- tussen dezelfde partijen (bv. betalingen tussen firma A en firma B);
- met hetzelfde doel of doelen waartussen een verband bestaat (bv. diverse werkzaamheden uitgevoerd door dezelfde onderneming voor dezelfde werf, diverse opeenvolgende giften aan een vereniging zonder winstoogmerk door dezelfde persoon of door zijn familieleden);
- in de tijd dicht bij elkaar (feitenkwestie).

Dezelfde verrichtingen die zonder reden worden opgesplitst, zullen zeker samenhangende verrichtingen zijn.

Op die manier zullen meerdere gegroepede aankopen slechts ten belope van 3 000 euro in contanten kunnen worden betaald voor het geheel van de aankopen aangezien het saldo op een andere manier moet worden betaald.”

De FOD-economie heeft haar visie hierover uiteengezet in een recente [publicatie](#).

Onderstaande tabel geeft een concreet beeld van de beperkingen in artikel 67, §2:

Bedrag van de verkoop, de dienstprestatie of de schenking	Beperking
< of gelijk aan 3.000 EUR	geen beperking
> 3.000 EUR	geen contanten

2.2. Uitzondering op algemeen principe: Aankoop-verkoop van edele metalen – koperkabels – oude metalen

Net zoals voorheen zijn er bijzondere regels bij aankoop en verkoop van dergelijke materialen. Wij verwijzen ter zake naar de [publicatie](#) van FOD Economie.

2.3. Van toepassing in de privésfeer?

Neen. Tussen “consumenten” zijn er geen beperkingen op de verrichtingen, betalingen of schenkingen, in contanten.

“Consument” is: iedere natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden buiten het kader van zijn commerciële, industriële of ambachtelijke activiteit of een vrij beroep. Een vader wil zijn dochter een schenking doen voor haar verjaardag. Hij mag meer dan 3.000€ in contanten schenken.

2.4. Aandachtspunten

a. Plaats van betaling: Behoudens tegenbewijs, wordt elke betaling of schenking in contanten geacht op Belgisch grondgebied verricht te zijn en, bijgevolg, onderworpen aan de bepalingen van dit artikel wanneer ten minste één van de partijen in België woont of er een activiteit uitoefent.

Het is belangrijk dat u uw professionele cliënten hierop wijst en dus de aankoop en betalingen in het buitenland goed dienen gedocumenteerd te worden.

b. Vermoeden van betaling of schenking in contanten: betalingen of schenkingen worden geacht uitgevoerd of ontvangen te zijn in contanten indien de voorgelegde boekhoudkundige stukken, waaronder bankrekeninguittreksels, niet toelaten om te bepalen hoe de betalingen of schenkingen werden uitgevoerd of ontvangen.

c. Stortingen op bankrekeningen: verder moet worden opgemerkt dat deze beperkende maatregelen voor betalingen in contanten, uitgezonderd wat betreft de verkoop van onroerende goederen, niet van toepassing zijn op stortingen op bankrekeningen. Dergelijke betalingen zijn echter wel onderworpen aan klantenonderzoeksprocedures en identificatie (in hoofde van de bankinstellingen) zoals bepaald in de AWW.

II. Te volgen procedure bij vaststelling van een inbreuk bij een cliënt

De beroepsbeoefenaar die bij de uitoefening van zijn beroepsactiviteiten vaststelt dat er verrichtingen in contanten werden gedaan in weerwil van de bovenvermelde beperkingen, wordt sterk aangeraden om de volgende procedure te volgen:

- (i) de cliënt, of in voorkomend geval zijn bestuursorgaan, in kennis stellen van de vastgestelde overtreding en van het risico op strafrechtelijke boetes die kunnen worden opgelegd aan zowel de verkoper als de koper. Zowel de verkoper als de koper zijn immers gehouden tot betaling van een dergelijke boete, die kan oplopen tot 225.000 EUR³, doch met een maximum 10 % van het onwettig in contanten betaald of geschonken bedrag;
- (ii) het risiconiveau van de cliënt aanpassen, door hem te beschouwen als een cliënt met verhoogd witwasrisico en die het voorwerp uitmaakt van een verhoogde waakzaamheid;
- (iii) indien zou blijken dat de vastgestelde betaling in contanten als vatbaar wordt geacht voor witwassen van geld of financiering van terrorisme, moet de betaling beschouwd worden als een atypische verrichting zoals bedoeld in

³ De bedragen van de geldboete vermeld in artikel 137 van de AWW moeten wel nog worden vermenigvuldigd met 7 (opdecimen).

artikel 45 van de AWW en dus leiden tot het opstellen van een verslag zoals bedoeld in § 2 van hetzelfde artikel. Een dergelijk modelverslag is terug te vinden in de Handleiding interne procedures. Deze handleiding is beschikbaar op de website van elk Instituut⁴.

- (iv) ter herinnering: indien het onderzoek van dit intern verslag door de *AMLCO*⁵ aan wie het verslag werd overgemaakt, leidt tot het ontstaan van een vermoeden van het witwassen van geld of de financiering van terrorisme, moet hij de CFI daarvan onmiddellijk op de hoogte brengen⁶. Wanneer er geen dergelijk vermoeden bestaat, wordt het sterk aangeraden om het schriftelijk bewijs (het verslag) te bewaren van het ontbreken van een dergelijk vermoeden, evenals van de informatie-uitwisseling met de cliënt hieromtrent, samen met het intern verslag dat, in toepassing van artikel 60 van de AWW, gedurende ten minste tien jaar moet worden bewaard.

In de huidige stand van de wetgeving is de economische beroepsbeoefenaar niet verplicht de vaststelling van een overtreding van artikels 66 en 67 van de AWW automatisch te melden aan de CFI. Indien echter op basis van de vastgestelde feiten of verrichtingen de economische beroepsbeoefenaar weet of vermoedt of redelijke gronden heeft te vermoeden dat ze verband houden met het witwassen van geld of met de financiering van terrorisme dan zal dit vermoeden onmiddellijk moeten worden gemeld aan de CFI.

III. Nuttige documenten

- Artikel 66 en 67 van de AWW;
- Brochure FOD Economie.

Met bijzonder hoogachting

Thierry DUPONT
Voorzitter IBR

Benoît VANDERSTICHELEN
Voorzitter IAB

Mirjam VERMAUT
Voorzitter BIBF

⁴ Voor het IBR is deze handleiding beschikbaar op de website van de Stichting ICCI (www.icci.be).

⁵ Persoon die belast is met de opdrachten zoals bedoeld in artikel 9, §2 van de AWW.

⁶ Art. 47, §1 van de AWW.